

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

Η ΠΛΗΡΩΜΗ

(Διήγημα τῶν Φώτων)

Τί Φῶτος καί μάλιστα «Φῶτος ὁ Ἀνάκατος», θά ἦταν αὐτός, ἂν σήμερα, πού ἦταν κ' ἡ γιορτή του, δὲν ἔτρωγε, δὲν ἔπινε καί

Καί πρῶτος αὐτός μὲ τὴν κουμπούρα
μια... — "Α! Ὅλα κ' ὄλα !...

"Ἐπειτα, σὰν ἄρχισε νὰ ξεβουμαίη ὁ παλληκαρισμὸς, κ' ἀπαγορεύθηκαν ἡ διαδηλώσεις, πρὸς ἐπιβίωσιν σ' ἕνα χαρτοπαίγνιο. Ὅταν κλειστήκανε κάποτε κ' αὐτά, τὸν πῆραν γιὰ φύλακα γυαπιῶν», καί σὰν ἔπαψε — «ἐνεκα ἡ κρίσις» — καί ἡ ἀνοικοδόμησις, ἀποφάσισε νὰ πάη νυχτοφύλακας Μὰ τὴν δευτέρη, τῆς «νυκτοφρουρᾶς» ἡμέρα, ἕνα περὶ πτερο βρέθηκε ἀνοιχτὸ καί ὄλα τὰ πακέττα καί ἡ «γαζέττες» εἶχαν γίνει ἀφαντα. Κάτι εἶπαν γιὰ τὸν ἴδιο τὸν φύλακα, καί ἔτσι τοῦ ἐδώσανε στὰ χέρια τὴν... παραίτησί του.

"Ἐπειτα ἀπεσπάσθη στά... χασάπηκα ὡς «καθαριστής» κ' ἐκεῖ πειὰ τὸν εὐρήκανε ἡ κόκκινος ἐμπνεύσεις. Ἐκεῖ γνωρίστηκε μὲ ἕνα «γδάρτη» συνάδελφο, κ' αὐτὸν σὲ τρικυμίες τῆς ζωῆς, καί κάθε βράδυ, σὰν σχολάγανε ἀπὸ τὴ δουλειά, πηγαίνανε στοῦ Ἀναγούλια τὴν ταβέρνα, ἐκεῖ κοντὰ στὴν Νέα Ἀγορά καί πίνανε καί λέγανε καί λέγανε καί πίνανε.

— Δὲν εἶνε κοινωνία, Φωτάκια μου, αὐτὴ, ν' ἀφήνῃ νηστικούς, στὸ δρόμο πεταμένους, δυὸ ἀνθρώπους, σὰν κ' ἔμας, πού προσφέραμε ὑπηρεσίες !

— Καί νάξερεις, Ἀργύρη μου, πόσο τὴν ἔχω ὑπηρετήσῃ.

— Ἐμένα, μοῦ τὰ λές, Φωτάκη μου ;

— Πόσες κυβερνήσεις ἔρριξα καί πόσους ἔκαμα, τενεκέδες, ὑπουργούς ! Κανένας δὲν ἐγύρισε, Ἀργύρη μου, νὰ μὲ κυττάξῃ.

— Μωρὲ, ξέρω ἐγώ, τί θέλουνε αὐτοί.

— Κρέμασμα ἀπὸ τὸν πλάτανο τοῦ Μεντρεσέ.

— Καί ἔπειτα λέει, νὰ μὴ γίνετα κανεὶς κομμουνιστής.

— Εἶσαι σὺ ;

— Ἄν εἶμαι, λέει ; Μὰ τὰ ὄλα μου !

— Ποιὸς σ' ἔκαμε ;

— Κανένας. Μονάχος μου ἔγινα. Νὰ εἶπα μιὰ ἡμέρα, εἶμαι κ' ἐγὼ κομμουνιστής καί ἔγινα. Μὰ τί, ὄλο τίς κατοίκες καί τίς προβατίνες θὰ γδέρνω τοῦ ἀφεντικού ; ... Θὰ γδάρω, καμμιά μέρα καί τὸν ἴδιο. Τώρα τοῦ κολλάω κόκκινα χαρτιά ἀπ' ὄξω ἀπ' τὸ μαγαζί του, αὐριο θὰ τὸν κρεμάσω στὸ τσιγκέλι καί αὐτόν.

— Κόκκινα χαρτιά, γιατί ;

— Αὐτὸ εἶνε τὸ χρῶμα τὸ δικό μας: Κοκκινίλα καί ἅγιος ὁ Θεός, φωτιά. Καί ὅσο μπορῶ τὸν ζημιῶνω. Κάποτε κάνα σηκοτάκι, γιὰ μεζέ, κάποτε καμμιά σπληνούλα, κάνα γλυκάδι ἢ καμμιά καρδίτσα, καί ὅταν μοῦ ἔρχεται ἀπὸ χέρι, καί κάνα κομμάτι ἀπὸ τὸ σφαχτό. "Ἐτσι ἐκδικούμαι καί ἐγώ, Φωτάκη μου, τὴν κοινωνία τὴν ἀχάριστη, πού μ' ἄφησε στοὺς δρόμους. Γιατί νὰ τὰ ἔχῃ ὄλα ὁ ἀφέντης μας κ' ἐμεῖς, οὔτε στὸν ἥλιο μοῖρα ; ... "Ἐχθρα καί ἐκδίκησι, Φωτάκη μου, πού λές, ὅσο μπορεῖς, ὅπου μπορεῖς καί ὅπου τοὺς βρίσκεις, τοὺς πλουσίους, τοὺς χαραμοφάγηδες. Θὰ πιούμε ἄλλη μία ; Εἰς ἐγείαν ! Ὁ Θεός μαζί μας καί καλὲς ὑστερινές. Καπληλα, ἄλλη μία μισὴ ἀπὸ μένα, ἀλλὰ μπολοσεβίτικη, δηλαδή, χωρὶς κολλάρο, κατάλαβες ; Νὰ

— Πῶς ; εἶπε
πῶς καγεί ;

φυσήξῃς τὸν ἀφρό...

* * *

Δασκαλεμένος, τὸ λοιπὸν, κ' ὁ Φῶτος στὴν ἐντέλεια, πῆρε καί τοῦτος τὴν μεγάλη του ἀπόφασι, νὰ γιορτάσῃ σὰν... πλούσιος ἀστός, καί εἰς θάρος τῶν κεφαλαιούχων καί τῶν ἐργοδοτῶν.

Τράβηξε λοιπὸν, σ' ἕνα μεγάλο τῆς Ἀθήνας ρεστωράν.

— Ψίτ ! "Ἐλα δῶ, παιδί.

— Ἀμέσως.

— Τί φαί ἔχετε σήμερα ;

— Ὅ,τι θέλετε. Κορσομέ, ραγγοῦ πατάτες, Μπέφ-μπρεζέ ἂ λὰ Μιλανέζ, Σθαρὲν-ὠ-ρί...

— Στάσου, στάσου τί εἶν' αὐτά ; Ἀρβανίτικα μιλάς ; Μωρὲ, ἐγὼ θέλω νὰ φάω, σὰν «πρωτοπόρος» ὅπου εἶμαι.

— Τί ἐπιθυμεῖ ὁ κύριος ;

— Ἐχετε φαγητὰ πού νὰ εἶνε — Πληρώσου, τὸ λοιπὸν !
κόκκινα ;

— Κόκκινα !

— Ναι, κόκκινα. Νὰ ντοματοσαλάτες, κοκκινογούλια σκορδαλιά, φασόλια μὲ πιπέρι κόκκινο...

— Ἄ, ἔχουμε καί τέτοια. Πρῶτα, ἂν θέλετε, σούπα, μὲ σάλτσα κόκκινη.

— Φέρε.

— Ἐπειτα κρέας κοκκινιστὸ μὲ ντομάτα καί πιπέρι κόκκινο.

— Φέρε.

— Μπαρμπούνια κατακόκκινα σὰν τὴν φωτιά, τηγαυιτά, Ἀστακό μὲ μαγιονέζα, πού κοκκίνισε ἀπὸ τὸ βράσιμο, σὰν ἀναμμένο κούτσουρο, Μπιφτέκι-σενιέ...

— Τί σενιέ εἶνε αὐτό ;

— Δηλαδή μὲ αἷμα.

— Φέρε.

— Νταμάτα σαλάτα, θύσσινο κομπόστα καί κρασί κοκκινέλι Ἀττικῆς.

— Φέρε μου ἀπ' ὄλα... Καί τὸν Ἰορδάνη σὲ ρετοῖνα κόκκινη...

* * *

"Ἐφαγε κ' ἤπια σὰν ἀγᾶς.

— Μωρὲ, ξέρουνε νὰ ζήσουνε οἱ πλούσιοι, π' ἀνάθεμα τὸ γονεῖό τους !... Καλύτερα νὰ γινόμεν πλούσιος, παρὰ «πρωτοπόρος». "Ἄς ὄψωνται αὐτοὶ οἱ ἄτιμοι οἱ ὑπουργοί ! Πόσους ἀνέβασα, ἀλήθεια, καί κανένας δὲν μὲ κύτταξε... Ἀνάθεμά σε, κοινωνία ἀτιμη, πού δὲν ἐκτιμᾷς τοὺς χαρακτήρες. Ἀλλὰ ἔνοια σου, θὰ τῆς δεῖξῃ καί αὐτός. Καί νὰ πού ἄρχισε, ἀπὸ σήμερα, τὴν κοινωνικὴ τὴν ἐπανόστασι. Θὰ φάῃ, θὰ πιῇ, θὰ σκάσῃ καί δὲν θὰ πληρώσῃ οὔτε τσακισμένο δίλε-

πτο. "Ὅχι παίζουμε ! Τὸν ξέρετε ποιὸς εἶν' αὐτός ; Πῶς ; Εἶπε, τίποτα κανεὶς ;

Καί εὐχαριστημένος ἀπ' τίς σκέψεις του καί ἀπὸ τὴν νέα του ἀπόφασι, τοῦ ἦρθε γιὰ νὰ τραγουδήσῃ λίγα, ἔτσι γιὰ μερακλαντᾶν:

Τὰ κόκκινά σου μάγουλα
μοῦ κάψαν τὴν καρδιά μου
Τὸ κρεμεζὶ χειλᾶκι σου,
μοῦ πῆρε τὰ μυαλά μου...

— Ἀπαγορεύονται, κύριος, τὰ ἄσματα, τοῦ εἶπε τὸ γκαρσόνι.

— Πῶς εἶπατε, περικαλῶ ; Δὲν ἐπιτρέπεται, δηλαδή, νὰ τραγουδάμε ; Δὲν εἶμαστε, δηλαδή, ἐλεύθεροι ;

— Ἐλεύθεροι εἶσθε καί πολὺ, ἀλλὰ ὄχι νὰ ἐνοχλῆτε καί τοὺς ἄλλους.

— Ὅποιου δὲν τ' ἀρέσει ἂς φύγῃ. Δὲν τὸν προ-

— Στάσου, στάσου, τ' εἶν' αὐτά ; Ἀρβανίτικα μιλάς. Κόκκινα φαγητὰ, σοῦ λέω, (Συνέχεια στὴ σελ. 45) ἔχεις ;

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΜΑΧΑΡΑΓΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΣΣΕΤΙ

Ο μεγάλος Άγγλος ποιητής και ζωγράφος Λάντε-Γαβριήλ-Ροσσέτι, ο οποίος έγινε διάσημος για τις προσωπογραφίες ιστορικών προσώπων που είχε ζωγραφίσει, δέχτηκε μια μέρα την επίσκεψη ενός Ίνδου μεγιστάνος.

— Ήθελα να σ' αναθέσω μια παραγγελία: να μου ζωγραφίσετε το πορτραίτο του πατέρα μου.

— Πολύ ευχαρίστως είπε ο Ροσσέτι Βρίσκεται ο πατέρας σας τώρα στο Λονδίνο;

— Όχι! Ο πατέρας μου έχει πεθάνει, αποκρίθηκε ο Ίνδος.

— Έχετε μήπως καμιά φωτογραφία, καμιά εικόνα του ή τίποτε παρόμοιο;

— Όχι! Δεν έχω τίποτε...

— Τότε πώς θα μπορέσω να κάνω την εικόνα του; Αυτό είναι απόλυτως αδύνατο! Έκανε έκκλητος ο ζωγράφος.

— Πώς είναι αδύνατον, παρετήρησε ο Ίνδος, με δυσπιστία. Έσείς ζωγραφίσατε τον Ίούλιο Καίσαρα, τον Αννίβα, τον Ιωάννη τον Βαπτιστή, που δεν τους είδατε βέβαια ποτέ σας!... Γιατί λοιπόν δεν μπορείτε να ζωγραφίσετε και τον πατέρα μου;

Μολονότι ο Ίνδος φαινότανε ότι δεν είχε διόλου άδικο, εν τούτοις ο Ροσσέτι δεν έδεχθη την παραγγελία.

ΜΙΑ ΠΟΛΥ ΕΞΥΠΝΗ ΚΟΛΑΚΕΙΑ

Ο Λουδοβίκος ο ΙΔ' είχε μια μεγάλη αδυναμία: Του άρεσαν πολύ ή κολακείες, υπό τον όρο όμως να είναι διακριτικές και πνευματώδεις. Μια τέτοια κολακεία, που του είχε κάνει μεγάλη εντύπωση και την επανέλαμβανε συχνά, ήταν η εξής:

Μια μέρα κατά την οποία είχε κερδίσει κάποια περιφανή νίκη, ο νεαρός Δούξ ντε Μαίν, στον οποίο ο παιδαγωγός του, λόγω του πανηγυρισμού της νίκης, δεν είχε κάνει μάθημα, έπηγε στον Βασιλέα και του είπε με παράπονο:

— Μεγαλειότατε, δεν θα μάθω ποτέ τίποτα... Θα μείνω αγράμματος σ' όλη μου τη ζωή...

— Κα γιατί αυτό; ρώτησε παραξενευόμενος ο Βασιλέας

— Γιατί έχω έναν παιδαγωγό ο οποίος, κάθε φορά που νικάτε, δεν ξεχνάει να μου κάνει μάθημα! Έπειδή δε σεις, δεν κάνετε άλλο, παρά να νικάτε καθημερινώς, υπάρχει φόβος να μη μπορέσει ποτέ να μου κάνει μάθημα...

Η ΥΠΕΡΦΑΝΕΙΑ ΕΝΟΣ ΠΡΕΣΒΕΩΣ

Όταν ο Δούξ ντε Σουαζέλ, ήταν πρέσβης της Γαλλίας στη Ρώμη, υπήρξε καθώς ήταν, έννοουσε να υπερέχει από όλους και σε όλα. Στις επίσημες τελετές π. χ. έννοουσε να έχει την πρωτοπορία, στον περίπατο απαιτούσε το άμάξι του να προπορεύεται από τ'άμαξια των άλλων πρέσβων.

Ένα βράδυ, ο Πάπας, καθήμενος στο παράθυρο του Βατικανού, είδε τον πρέσβη της Ισπανίας, ο οποίος είχε σταθή σε μια γωνιά του ανακτόρου για να εκπαισθή μια φυσική του ανάγκη. Μόλις το είδε αυτό ο Πάπας, έσπευσε ν' ανοίξη το παράθυρο έντρομος και φώναξε στον πρέσβη:

— Προς Θεού, κύριε Πρέσβη!... Φύγετε γρήγορα απ' εκεί, γιατί αν σ' αντιληφθή ο πρέσβης της Γαλλίας, θα θελήσει να κάμει το ίδιο, μέσα στο ιδιαίτερο γραφείο μου!

ΟΙ «ΠΑΛΗΑΝΘΡΩΠΟΙ»

Κάποιος από τους μεγάλους Δούκας της Τοσκάνης, παρεπονείτο μια μέρα στον πρέσβη της Βενετίας, ότι ένας Βενετός απεσταλμένος, που είχε επισκεφθή τη Φλωρεντία, του είχε φερθή κατά τρόπο άπρεπυ και σκανδαλώδη.

— Δεν πρέπει αυτό να σ' εκπλήττει, Ύψηλότητε, απάντησε ο πρέσβης. Στην Βενετία, δυστυχώς, υπάρχουν πολλοί παληάνθρωποι...

— Παληάνθρωποι υπάρχουν και στη Φλωρεντία, είπε τότε ο Μέγας Δούξ. Δεν τους στέλνουμε όμως ως αντιπροσώπους μας στο έξωτερικό

Κάκαλο ο πρέσβης.

Η ΠΛΗΡΩΜΗ

(Η συνέχεια εκ της σελίδος 12)

σκαλέσαμε γι' άκροατή. Στο Ύ Αναγούλια την ταβέρνα, μ'ας παρακαλούσανε και κερνούσε και ο Ύ Αναγούλιας για να τραγουδήσουμε.

— Ναί μ'α έδω, τ' άπαγορεύει η άστυνομία.

— Καλά, κύριος. Να φύγουμε, άφου δέν μ'ας θέλετε στο μαγαζί. Που είναι ο διευθυντής σου; Γίές του, νάρθη να πληρωθή.

— Τι θέλει ο κύριος; ρώτησε με ευγένεια και ο διευθυντής.

— Να πληρώσω και να φύγω.

— Δέν πειράζει, κύριε, πλήρωσε το γκαρσόνι.

— Μ'α έγω θελω να πληρώσω σένανε, που είσαι άφεντικό.

— Έκατόν - πέντε και μισή. Κι' ένα πακέτο σιγαρέττα.

— Ευχαρίστω. Έλα να σου πω και δυο λογάκια μυστικά.

— Στάς διαταγάς σας.

— Δέν μου λές, κύριος, σε περικαλώ; Ήρθε καμμιά φορά έδω κάνας χαμένος, κάνας σελέμης και φτωχός να φάη, να φάη λέμε και να πιη και να μην έχη και να σ'ας πληρώση;

— Έδω πέρα, ως τ'α τώρα όχι. Μ'α την πίστι μου, ποτέ. Έδω είναι άριστοκρατικό έστιατόριο.

— Και αν τύχη κανέννας και ξεπέση, τί θα τούκανες;

— Θα τον άρπαχνα και θα τον πήγαινα έως την πόρτα και θα τον πετούσα έξω, δίδοντάς του, από πίσω μερικές κλωτσές, για να μην ξαναπατήση έδω πέρα.

— Ά, έτσι; είπεν ο Φωτάκης. Πάει καλά.

Σηκώθηκε λοιπόν με σοβαρότητα μεγάλη, φόρεσε το καπέλο του σφιχτά και έπειτα γυρίζοντας, προς τον διευθυντή, τις πλάτες του, σήκωσε λίγο το σακκάκι από πίσω του και είπεν σκούβοντας, με ευγένεια:

— Πληρώσου, το λοιπόν!

Έτσι ο Φωτός ο Άνάκατος, άφου έφαγε ένα πλούσιο γευμα κατακόκκινο, ως άνθρωπος της «πρωτοπορείας», έπληρωσε κατόπιν εις λευκό, σαν κοινός «παληοαστός» και έφυγε!

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο... ΚΛΕΦΤΗΣ!

(Συνέχεια εκ της σελίδος 38)

ήταν τόσο ευτυχισμένος...

... Έπλάγιασε στο κρεβάτι σας, που πρό ενός έτους ήταν και δικό του — έπηρε κοντά του και τη φωτογραφία σας — έφαγε από τ'α μπισκότα σας, άνέπνευσε το άρωμά σας, λούσθηκε μέσα στο μπάνιο σας με τ'α μεταλλικά νερά σας μάλιστα, εδιάσασε τ'α ευνοούμενα βιβλία σας κι' έφυγε, παίρνοντας μαζί του για ανάμνησι την πωιντριέρα σας, την οποία έχει διαρκώς μαζί του και την οποία εδήλωσε, ότι είναι έτοιμος, αν επιμείνετε, να σ'ας την επιστρέψη... Έξ άλλου, νομίζω, ότι η ζημία που σ'ας έκανε, δέν είναι υπερβολική... Έγω είμαι στη διάθεσί σας. Θέλετε να μηνυθή ο κ. Καλμόν επί παραθείσει του οικογενειακού ασύλου σας;

— Όχι, όχι, είπεν ζωηρά η κυρία Μαρτινού, πρώην Καλμόν. Δέν αξίζει τον κόπο. Άλλωστε πρέπει να είναι κανείς έπεικής μέ... τους τρελλούς και με τους έρωτευμένους.

Έπειτα με σιγανή φωνή, ένω τ'α μάγουλά της κοκκίνιζαν, είπεν στον άστυνόμο:

— Μήπως ξέρετε, σ'ας παρακαλώ, τη διεύθυνσι του κ. Καλμόν;...

ΑΝΡΥ ΝΤΥΒΕΡΝΟΥΑ

ΤΟ ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 31)

στάλαζε στην καρδιά μου τότε η πικρή αίσθησι του φθινοπώρου, του καιρού που περνά, της ζωής που φεύγει!

Έπεσα σ' ένα πάγκο και παρακολούθησα τους δυο νέους, ως ότου χάθηκαν. Παιός ήταν ο νέος αυτός που είχε προφέρει, άπευθύνοντάς τα στο φάντασμα του παρελθόντος μου, στην εικόνα της νεότητός μου, τ'α τρυφερά λόγια, που είχα τόσο επιθυμήσει ν' ακούσω; Δέν θα τ'α μάθω ποτέ. Ούτε κι' αυτός θα μάθη ποτέ, ποιά ήταν η γυναίκα που άκουγε, τρέμοντας από συγκίνησι, την έρωτική εξομολογησι, την τρελλή, την πυράφορη, που έκανε στον ίσκιό του έαυτού της.

Και εύχομαι να μη συναντηθούμε ποτέ και να διατηρήση για πάντα απ' την παληά Ματθίλδη Γκριάν, την εξαίσια αυτή ανάμνησι, όπως και αυτός θα είναι για μένα η ανάμνησις του ώραιότερου έρωτος που ένέπνευσα.

ΠΩΛ ΜΠΟΥΡΖΕ